

ÇOCUK GELİŞİMİNDE YÖNETİM VE GİRİŞİMCİLİK

Güdüleme

Dr. Taşkın Taştepe

Kavramlar

Güdülemenin çıkış noktası insanların ihtiyaçlarıdır. Herkes yaşamı süresince birçok farklı şeye ihtiyaç duymakta ve bu ihtiyaçlarını gidermek için farklı davranışlarda bulunmaktadır. Bireyin ihtiyaçlarını gidermesi rahatlama ve olumlu yönde güdülenmesini sağlamaktadır. İhtiyaçların bireyden bireye değişmesi, herkesin farklı zamanlarda farklı şeylere ihtiyaç duyması ve bir ihtiyacın giderilmesinin bu ihtiyacın bir daha hiç ortaya çıkmayacağı anlamına gelmemesi, güdüleme sürecinin karmaşıklığının bir göstergesidir.

Dr. Taşkın Taştepe

Kavramlar

Örgüt yöneticileri işgörenleri güdülerken farklı özendirme araçlarından yararlanmaktadırlar. Özendirme araçlarını belirlerken, yöneticilerin işgörenlerin ihtiyaç ve beklentilerini, kişilik yapılarını vb. dikkate alması ve buna göre farklı özendiriciler kullanması gerekmektedir. Bir işgören için en önemli güdüleyici para iken, bir başka işgören için özendirici araç, yetki ve sorumluluk ya da eğitim ve yükselme olabilmektedir.

Dr. Taşkın Taştepe

Kavramlar

Günümüzde gerek özel gerekse iş yaşamında yoğun strese maruz kalan işgörenlerin işte duydukları tatmin gittikçe azalmakta, örgütten uzaklaştıkları ve isteksiz bir şekilde çalıştıkları görülmektedir. Bu durum çalışanların daha düşük bir moralle çalışmalarına neden olmakta, tüm bu olumsuzluklar da işgörenin işteki performansını azaltmaktadır. Düşük performans ve moralle çalışan işgörenlerin örgütün genel başarısını ve verimliliğini olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Bu nedenle yöneticilerin çalışanların güdülenmesi noktasında hassas ve titiz davranması gerekmektedir.

Dr. Taşkın Taştepe

Kavramlar

Güdüleme kavramı içerisinde en çok geçen kavramlardan birisi ihtiyaçlar diğer bir deyişle gereksinimlerdir. Bireyleri davranışta bulunmaya iten en önemli nedenlerden birisi olan ihtiyaçlar sonsuz sayıda ve farklı şiddettedir. İnsanlar doğduğu andan öldüğü ana kadar birçok farklı ya da aynı şeye birçok farklı ya da aynı zamanda ihtiyaç duyabilmektedir.

Dr. Taşkın Taştepe

Kavramlar

İhtiyaç, giderildiğinde insanın yaşamını veya varlığını sürdürmesini sağlayan, giderilmediğinde onu, varolma güçleri, giderek yok olma tehlikesi içine iten olgu biçiminde tanımlanmaktadır. Bazı ihtiyaçların örneğın fiziksel olanların doğuştan (temel fizyolojik ya da birincil ihtiyaçlar-uyuma, susama, açlık-vb.) bazılarının ise, sonradan edinildiğı (sosyal ve psikolojik ihtiyaçlar-kendini gösterme, saygı görme, rekabet-vb.) belirtilmektedir. İşgörenlerin insan olarak (fiziksel, ruhsal ve toplumsal) ve örgüt üyesi olarak (örgütsel, yönetsel ve işlevsel) farklı ihtiyaçlarının olduğu düşünölmektedir.

Dr. Taşkın Taştepe

Fiziksel İhtiyaçlar

Yemek yemek, su içmek gibi temel-fizyolojik veya birincil ihtiyaçlardır. Bunlar, her insanın yaşamını sürdürebilmesi için giderilmesi zorunlu ihtiyaçlardır.

Dr. Taşkın Taştepe

Ruhsal İhtiyaçlar

Bu ihtiyaçlar psikolojik-ikincil ihtiyaçlardır. Ruhsal ihtiyaçların düşünsel boyutunda; öğrenme veya tecrübe kazanma ihtiyacı, duygusal boyutunda ise, sevgi görme, güven duyma vb. ihtiyaçlar yer almaktadır.

Dr. Taşkın Taştepe

Toplumsal İhtiyaçlar

Bu ihtiyaçlar, işgörenin aynı zamanda bir toplumun üyesi olan insan konumunda olması nedeniyle ortaya koyduğu ihtiyaçlardır. Bir kişi için, daha yukarı gördüğü toplumsal sınıflara geçmek, birtakım toplumsal eylemlere katılmak, işi dışında parti, dernek vb. yerlerde çalışmak bir ihtiyaç haline gelebilmektedir.

Dr. Taşkın Taştepe

Örgütsel İhtiyaçlar

Bir insanın, en azından geçimini sağlamak için bir işletmede çalışmaya başlamasıyla örgütsel ihtiyaçları gündeme gelmektedir. Bir işgörenin, yetki ve sorumluluk denkliği, uygun denetim alanı, grup lideri olma vb. ihtiyaçları olabilmektedir.

Dr. Taşkın Taştepe

Yönetmel İhtiyaçlar

Yönetim basamaklarında yer alan insanın ast ve üst olarak görevlerini yerine getirme isteği işğörenin yönetmel ihtiyaçlarını ortaya koymaktadır.

Dr. Taşkın Taştepe

İşlevsel İhtiyaçlar

İşlevsel ihtiyaçlar, doğrudan doğruya kendi işini başarmada duyduğu, örgütsel ve yönetsel nitelikli olmayan, diğer ihtiyaçlardır. Örneğin işiyle ilgili olarak kullanacağı araç ve gereçler, başkalarından gördüğü çeşitli yardımlar, iş başarmadaki kişisel beceri noksanlıkları gibi ihtiyaçlar bu tür ihtiyaçlara örnek olarak verilebilir.

Dr. Taşkın Taştepe

Güdüleme

Güdüleme, bireyi davranışa sevk eden, bir davranışı başlatan ve bu davranışın yön ve sürekliliğini belirleyen içsel bir güçtür. Başka bir perspektiften bakıldığında, güdüleme, bir hedefe doğru ilerleme davranışdır. Yani güdüleme hedefe ulaşmak için yapılan amaçlı bir davranıştır.

Dr. Taşkın Taştepe

Kaynaklar

- ❖ *Arıkboğa, Ş. (t.y.). Yönetim ve organizasyon. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.*
- ❖ *Efil, İ. (2015). İşletmelerde yönetim ve organizasyon. Bursa: Dora.*
- ❖ *Paşaoğlu, D. (2013). Yönetim ve yöneticilik. C. Koparal ve İ. Özalp (Ed.), Yönetim ve organizasyon (s. 2-21). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.*
- ❖ *Topaloğlu, M. ve Koç, H. (2017). Yönetim ve organizasyon: Kavramlar-teoriler-yaklaşımlar. Ankara: Seçkin.*

Dr. Taşkın Taştepe

ÇOCUK GELİŞİMİNDE YÖNETİM VE GİRİŞİMCİLİK

Güdüleme

Dr. Taşkın Taştepe